

Botanická zahrada Střední odborné školy stavební a zahradnické

Člen UBZ ČR

Botanická zahrada zahradnické školy se nachází na východním okraji Prahy poblíž výpadové ulice na Kolín. Leží v katastrálním území Prahy 9 a hraničí s Prahou 10 – Malešicemi. Zahrada se rozkládá na jihozápadním svahu vrchu Tábor. Svým vznikem patří k mladším zahradám – vznikla v r.1991 na území historického parku. Park byl založen kolem r. 1920 významným zahradním architektem Františkem Thomayerem. Zahradnická škola byla založena v r. 1909 tehdejší Ústřední zemskou jednotou českých zahradníků v tehdejší Rakousko-Uhersku. Iniciátorem založení školy byl zahradní architekt Leopold Batěk. Do současného objektu se škola přestěhovala rozhodnutím magistrátu hl.města Prahy v roce 1947.

V současné době má zahrada 11 ha pozemků a skleníky o rozloze 2000m². Na park navazuje v těsném sousedství provozní zahrada školy, kde jsou pěstovány běžné zahradnické kultury pro komerční využití. Celý objekt slouží k výukovým účelům zahradnické školy, odborné i laické veřejnosti.

Venkovní plochy

Osu parku tvoří vodní tok Malá Rokytky, na kterém je zřízen rybník o ploše 0,75 ha. Tvoří dominantu střední části parku. Pro venkovní plochy je významný dynamicky modelovaný terén, nivní louky po obou stranách potoka přecházejí ve strmější svahy vrchu Tábor a tvoří malebné údolí. V severovýchodní části svahů se objevují skalní výchozy tvořené letenským souvrstvím ordovických břidlic. Nadmořská výška zahrady se pohybuje v rozmezí 219 m.n.m. (hladina rybníka) do 245 m.n. m. (u vrcholu kopce). Na jihozápadním svahu jsou skleníky zahrady a pod nimi je zřízeno alpinum. Ústřední dominantou zahrady je budova novorenesančního zámečku přestavěná v roce 1920.

Ohradní výsadbu oddělující park od velmi rušné ulice Pod Táborem tvoří vzrostlé stromy *Aesculus hippocastanum*, *Populus alba*, *Carpinus betulus*, *Tillia cordata*, *Tillia euchlora*, *Tillia americana*, *Acer platanoides* a najdeme zde i vzácný *Acer platanoides* 'Cucullatum'. Z hlediska sadovnické kompozice je pozice zámečku umocněna v průhledu od vstupu do parku ve směru pohledu na budovu. Průhled je rámován vzrostlými stromy v kontrastu se soliterními dřevinami – vícekmenný *Aesculus hippocastanum* a červenolistý *Acer platanoides* 'Schwedleri'. V přední partii průhledu se objevuje rybník s ostrůvkem na jehož okraji je vysazeno *Taxodium distichum* a další dřeviny. Svažité terén v průčelí poskytuje řadu dalších zajímavých pohledů do údolí potoka. U vstupu do parku je umístěna skupina stromových i keřových forem *Taxus baccata* ve skupině doplněných cesmínami *Ilex aquifolium*. Součástí celé skupiny je i poměrně vzácný *Cephalotaxus drupacea*. Cestou kolem rybníka můžeme spatřit celou řadu významných dřevin, pod opěrnou zdí příjezdové cesty např. *Cedrus atlantica* v.glauca f.pendula, porosty *Hedera helix* a *Hedera pastuchovii* na opěrné zdi. Dominantní dřevinou rámuující průhled na zámeček je zde *Carpinus betulus* 'Columnaris', a stromořadí *Tillia* sp. kolem příjezdové cesty. V nižší partii pod zámečkem je výsadba rhododendronů a čínských dřevitých pivoněk *Paeonia suffruticosa* z doby založení parku. Těsně u rybníka jsou vysazeny keře *Calycanthus floridus*, menší stromek *Picea breweriana* a nad cestou pak *Pinus parviflora* v.glauca. Ve svahu nad cestou je velký soliterní keř *Buddleia alternifolia* a *Acer palmatum* 'Atropurpureum'. Na cestě je umístěn most přes

umělý přítok rybníka, kde můžeme v jarním období obdivovat krásné šácholany *Magnolia soulangeana* a *Magnolia 'Suzan's* porosty *Sasa palmata* na břehu rybníka. V další části nad vřesovištěm jsou mohutné stromy *Acer platanoides*. Než přijdeme k vřesovišti můžeme krásný stromový exemplář *Taxus baccata* a za ním velmi cenný dub *Quercus petraea 'Mespilifolia'*, ve skupině stromů se vyskytuje ještě jерlín *Sophora japonica* i se svou převislou formou *S.japonica f.pendula*. V centrální části nad rybníkem je vybudováno vřesoviště ve kterém v jarním období můžeme obdivovat kvetoucí porosty vřesovce *Erica carnea* a velkou skupinu tzv. Jelínkových azalek, kvetoucích pastelovými barvami a řadu různých cibulovin. Zajímavou dřevinou na břehu potoka je zde *Alnus orientalis* – olše východní. Můžeme zde vidět i další zajímavé dřeviny jako např. *Pyrus salicifolia f.pendula*, *Crataegus monogyna*, porost *Buxus sempervirens* a *Buxus japonica* a další. V této části se otevírá pohled na druhý břeh potoka, kam můžeme přejít po mostku a vidět pěkné exempláře stromů *Liriodendron tulipifera*, *Pawlonia tomentosa*, *Catalpa bignonioides*, samčí exemplář *Ginkgo biloba* a *Ginkgo biloba f.pendula*. Na další otevřené louce nás uchvátí pohled na sadovnický nejcennější stromy v parku - mohutný exemplář *Platanus occidentalis*, zajímavý *Aesculus hippocastanum 'Digitata'* a rozložitý krásně vyvinutý ořešák *Juglans nigra*. Z jehličnanů v této partii nalezneme *Sequoiadendron giganteum*, opadavou *Metasequoia glyptostroboides*, vzácné *Taxodium adscendens*, malý stromek *Sequoia sempervirens* a *Thuja occidentalis*. Jako podrost těchto stromů můžeme spatřit velkou skupinu Rhododendronů – *Rhododendron caucasicum*, *Rhododendron luteum*, a skupinu opadavých azalek. Upoutá nás pěkný exemplář *Pinus nigra* a *Pinus ponderosa* ale i opodál vysazený *Gymnocladus dioica*. Postupně se dostáváme do druhé části parku, kde je na ploše bývalého hřiště umístěna pěstební část zahrady, jsou zde rozmnožovány a pěstovány vzácnější druhy dřevin pro doplňování sortimentu parku zahrady. Je zde připravena plocha pro výstavbu nových sbírkových skleníků, která bude zahájena v roce 2009. V levé části těsně pod svahem kopce je vybudována retenční nádrž na dešťovou vodu. Pokud pokračujeme dále do zadních partií zahrady, můžeme stoupat úvozovou cestou až k historickému mostu a výhledu na údolní partii parku. Lesní stezkou se lze vrátit k zajímavé stavbě zahradního domku a pokračovat po cestě směrem k zámečku. Míjíme při tom skalní výchozy a vyhlídkový altán na skále. Výčet uvedených dřevin není vyčerpávající a můžeme zde nalézt řadu drobných dřevin, trvalek, skalniček, a v letním období letniček, které jsou použity v různých partiích. Vedle zámečku můžeme navštívit skleníky. Přístup do skleníků je však omezen z důvodu jejich špatného technického stavu. V roce 2009 je mají nahradit skleníky nové.

Skleníky

Sbírkové skleníky byly vybudovány na přelomu 19. a 20. století. V roce 1982 proběhla jejich částečná oprava. Současný stav je nevyhovující a připravuje se nová výstavba.

Skleníky obsahují velký sortiment tropických a subtropických rostlin především pro výuku žáků školy. Z větších sbírek jsou zde umístěny *Bromeliaceae* – ananasovité, *Orchideaceae* – vstavačovité, *Araceae* – aronovité, druhy *Cycas* a *Zamia*, sbírka rodu *Ficus* a další zahradnický významné taxony. Můžeme zde vidět i menší sbírku sukulentních rostlin, zajímavé rostliny rodu *Pleione* a jejich kultivary. Množství zahradnický pěstovaných kultivarů orchidejí. Zajímavá je i sbírka dospělých palem, které jsou letněny na terase před zámečkem. Velmi cenným exemplářem z této sbírky je *Washingtonia robusta* jejíž stáří je více jak 100 let. Součástí skleníků je explantátová laboratoř kde se žáci školy seznamují s množním rostlin *in vitro*. Touto metodou se zde množí Rhododendrony, některé tropické rostliny a provádějí se zde výsevy orchidejí.

Alpinum

Alpinum bylo rekonstruováno v roce 1994. Je tvořeno z devonských vápenců dovezených z blízkého pražského okolí. Na jeho vybudování bylo použito celkem 500 t vápence. Je umístěno nad příjezdovou cestou. Součástí alpina je umělý vodopád s jezírkem. V osazení alpina byly ponechány některé původní cenné dřeviny např. *Pinus flexilis*, *Pinus aristata* a další byly vysazeny v průběhu rekonstrukce. Na alpinu se nachází sortiment skalniček a zajímavých zahradnických pěstovaných rostlin. Pod alpinem kolem příjezdové cesty je soustředěn sortiment kultivarů rhododendronů a vřesovištních rostlin s doprovodnou vegetací.

Kontakty

**Botanická zahrada
Střední odborné školy stavební a zahradnické
Pod Táborem 17
190 00 Praha 9**

Tel: 266 311 961
E-mail: zahrad.skola@seznam.cz
web: www.skolajarov.cz